

også forsøget på at rekonstruere den organisatoriske opbygning i de enkelte faser, mens de mange aktiviteter kun er belyst ved eksempler. Resultatet er en skitse, der står som en appel om at få udfyldt det tomrum, som efterlades af det sparsomme beretningsmateriale om de enkelte gruppers og personers virke. Rimeligvis vil organisationens karakter og udvikling træde klarest frem, hvis man forstår den som et relativt løst forbund af grupper med hver sin tilværelse.

Henning Poulsen

Musse Hartig: *Kvinde i modstandskampen*. (Historisk Revy. 1982) 123 s.

Det er på flere måder en bemærkelsesværdig erindringsbog. Forfatteren var gift med en kunstmaler og modstandsmænd, aktiv i sabotageorganisationen BOPA, og hun skildrer den illegale tilværelse, som den tog sig ud set fra hendes side. Et eksempel: Den store aktion mod fabrikken Globus er emne for et kapitel. Men dens forløb skildres ikke. Derimod hører vi om en side af forberedelserne, familieture med hund og barnevogn forbi fabrikken, mens den blev studeret, og vi hører om afslutningen, da hendes mand kom hjem, oprevet, chokeret, og hendes bestræbelser på at få ham til at falde til ro igen. Om aktionen kun, at den var lykkedes.

På 40 års afstand er kontrasterne blevet skarpere, nuancerne blegere i erindringen, og det præger også bogen, hvis heroiske grundtone undertiden virker påtrængende. Alligevel har den fastholdt en række markante situationer og indtryk af uomtvistelig kildeværdi, og med sit litterære talent har forfatteren formået at gøre dem levende. Måske er det først og fremmest

lykkedes, fordi det virkelig drejer sig om personlige erindringer uden megen støtte i senere læsning. Således i næstsidste afsnit, hvor hun i begyndelsen af maj 1945 overværede udpakningen af et våbenlager i en præstegårdslade i Sydsjælland. »Her lå de altså, nogle af de våben, som vi havde savnet så hårdt i disse fem år, smukt emballerede i olieret papir og ventede på krigens afslutning«, skriver hun med ægte indignation. Efter alt hvad vi nu ved om våbenforsyningerne, havde de næppe været i landet i mange uger. Men det kunne hun jo ikke se dengang.

Henning Poulsen

Kaare Rübner Jørgensen: *Det gælder din frihed. En film om Danmarks besættelse*. (Den danske historiske Forening, 1982). 362 s.

Bogen er en kritisk gennemgang af Theodor Christensens og Karl Roos' dokumentarfilm om besættelsesårene. Den havde premiere i maj 1946 og præsenteredes for publikum i Frihedsrådets navn.

Forfatteren konkluderer, at filmens historiske værdi først og fremmest ligger i, at den kan betragtes som »et levn fra årene 1945-1946«, nærmere bestemt som et led i modstandsbevægelsens opgør med den neutralitetspolitik, de danske regeringer havde ført i dette århundredes første fire årtier og under ændrede vilkår søgte at videreføre i de første besættelsesår. Derved blev den led i den holdningsændring, som i 1949 muliggjorde tilslutningen til Atlantpagten, en ironisk konsekvens, da filmens skabere begge var medlemmer af det kommunistiske parti.

I den detaljerede analyse af fortællingen er forfatteren da også nået til det resultat, at filmen ikke helt var talsmand for datidens kommunistiske